

VALMISTELURYHMIEN LOPPURAPORTIT

Tulosvastuuryhmä

Tulosvastuuryhmä kokoontui aikavälillä syyskuu 2003–lokakuu 2004. Työskentely aloitettiin yleis-keskustelulla tulosohejauksesta, raportoinnista ja niiden ongelmista. Aluksi tehtiin myös työsuunnitelma, jonka mukaan aika tarkkaan edettiin. Työsuunnitelma tehtiin hankkeen asettamisen yhteydessä ryhmälle määriteltyjen tehtävien mukaisesti.

Ryhmän työskentelyssä keskityttiin aikajärjestyksessä seuraaviin asioihin:

- talousarvioasetuksen säädösehdotukset ministeriöiden ja virastojen tavoiteasetannan ja raportoinnin osalta. Tässä erityisesti pyrittiin tuomaan esille tulospriksman mukaan jäsenneltyjä tulosohejaavotteita ja niiden toteutumisesta raportointia. Lisäksi asetukseen haluttiin vaatimus siitä, että tuloksellisuustiedot tulee mahdollisimman kattavasti esittää tunnuslukuja käyttäen ja että virastojen kustannuslaskenta ja muut seurantajärjestelmät tuottavat raportointiin tarvittavat tiedot.
- TTS- ja TAE-ohjeistukseen muutosehdotukset. Ohjeistukseen esitettiin muutoksia, jotka muuttavat budjetin rakennetta, erityisesti luku- ja momenttitasolla siten, että lukujaottelu kussakin pääluokassa perustuisi.
- politiikka- tai tehtäväalueisiin ja virastojen tavoitteet olisivat ao. momenttien yhteydessä. Lisäksi esitettiin, että pääluokka-, luku- ja momenttitason tulostavoitteet esitettäisiin tunnusluku-
jen avulla ja jäsentely perustuisi tulospriksmaan.
- tilinpäätös-ohjeistus, jossa keskityttiin erityisesti virastojen toimintakertomusohjeistukseen. Kirjoitettiin uusi virastojen toimintakertomusohje, joka perustuu uusitun talousarvioasetuksen säännöksiin.

Toteutumalaskelmaryhmä

Tehtävät

Hankkeen asettamispäätöksessä (7.8.2003) ja työsuunnitelmassa (29.8.2003) valtion ja sen tilinpäätös-velvollisen yksikön talousarvion toteutumalaskelmien kehittämistä valmistelevan ryhmän (*toteutumalaskelmaryhmä*) tehtäviksi asetettiin laatia 30.11.2003 mennessä

- ehdotus valtion talousarvion toteutumisesta koskevan talousarvion toteutumalaskelman yksityiskohtaiseksi kaavaksi mahdollisine liitetietoineen,
- ehdotus tiliviraston talousarvion toteutumalaskelman yksityiskohtaiseksi kaavaksi mahdollisine liitetietoineen.
- ehdotus kohdissa 1 ja 2 mainittujen asiakirjojen laatimisen menettelyiksi,
- ehdotus kohdissa 1 ja 2 mainittujen asiakirjojen laatimista koskeviksi säännöksiksi, määräyksiksi, kirjanpito- ja muiksi ohjeiksi, mukaan lukien talousarviokirjanpidon tilikartta,
- ehdotus toteutumalaskelman yhteyteen otettaviksi valtuuksien käyttöä koskeviksi tiedoiksi ja
- ehdotus periaatteiksi ja ohjeiksi siitä, miten valtiontalouden ja tiliviraston tilinpäätösanalyysissä toteutumalaskelmia tulisi analysoida sekä ”lukuohje” päätöksentekijöille siitä, mitä olennaista tietoa laskelma antaa ja miten sitä kannattaa lukea.

Tuotokset

Tehtävät 1, 2 ja 5

Ryhmä laati yksityiskohtaiset sisältö- ja kaavaehdotukset valtion ja tiliviraston talousarvion toteutumalaskelmiksi ja niiden liitteenä esitettäviksi tiedoiksi sekä toteutumalaskelman yhteydessä esitettäviksi valtuuksien käyttöä koskeviksi tiedoiksi. Ehdotusten perusteella on laadittu vastaavat tilinpäätöskaavat valtiovarainministeriön määräykseen valtion tilinpäätöksen kaavoista ja liitteinä ilmoitettavista tiedoista.

ta (TM 0403; 17.11.2004; liitteet 1, 5, 6 ja 7) sekä valtiovarainministeriön määräykseen tiliviraston tilinpäätöksen kaavoista ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista (TM 0404; 8.12.2004; liitteet 1, 4, 5 ja 6).

Tehtävä 3

Ryhmä ei laatinut erillistä ehdotusta edellä mainittujen asiakirjojen laatimismenettelyiksi, koska se ei ole ollut käytännössä tarpeen.

Tehtävä 4

Talousarvioasetuksen muutos 254/2004 valmisteltiin tilivelvollisuus uudistuksen toteuttamishankkeen puitteissa. Ryhmä osallistui valmisteluun oman tehtäväalueensa osalta. Valtiovarainministeriön määräysten mukaiset uusimuotoiset valtion ja tiliviraston toteutumalaskelmat ja niiden liitteenä esitettävät tiedot sekä toteutumalaskelman yhteydessä esitettävät valtuuksien käyttöä koskevat ovat lisäksi edellyttäneet ja edellyttävät eräiden valtion taloushallintoa koskevien määräysten ja ohjeiden päivittämistä, jotta uusien tilinpäätöskaavojen edellyttämien tietosisältöjen mukaiset tilinpäätöslaskelmat saadaan tuotettua.

Tehtävä 6

Ryhmä laati ehdotuksen valtion ja tiliviraston talousarvion toteutumalaskelmien ja niiden liitteenä esitettävien tietojen sekä toteutumalaskelmien yhteydessä esitettävien valtuuksien käyttöä koskevien tietojen lukuohjeeksi. Erillisiä valtion ja tiliviraston talousarvion toteutumalaskelmien tilinpäätösanalyysiohjeita ryhmä ei laatinut, koska lukuohjeen katsottiin täyttävän myös tämän tarkoituksen.

Valtuuskirjanpitoryhmä

Ryhmä valmisteli valtuuksia koskevia ehdotuksia

- määräyksiksi VM:n määräykseen toiminta- ja taloussuunnitelmien sekä talousarvioehdotusten laadinnasta (31.3.2004/TM0402)
- säännöksiksi valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) muuttamisesta annettuun asetukseen (254/2004)

Lisäksi ryhmä osallistui Valtiokonttorissa valmistellun valtuuskirjanpitomääräyksen (20.10.2004, 326/03/2004 viite 506/521/2004) valmisteluun.

Tilinpäätöslaskelmaryhmä (Pj. tarvittaessa täydentää kokouksessa)

Ryhmässä valmisteltiin ehdotukset valtion, tiliviraston ja rahaston tilinpäätöksien liitteiden kaavoiksi sekä valtion ja rahaston tilinpäätöksien rahoituslaskelmakaavoiksi.

Valtiovarainministeriö on antanut määräykset

- valtion tilinpäätöksen kaavoista ja liitteinä ilmoitettavista tiedoista (TM 0403; 17.11.2004)
- tiliviraston tilinpäätöksen kaavoista ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista (TM 0404; 8.12.2004)
- talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston tilinpäätöksen kaavoista ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista (TM 0405; 9.12.2004).

Työryhmän työtä jatketaan ilman erikseen perustettavaa hanketta vuonna 2005. Työskentely on jatkossa tarkoitus järjestää niin, että työryhmä kootaan tarpeen mukaan ja sen kokoonpano voi vaihdella.

Laskentatoimiryhmä

Tehtävät

Uudistushankkeen työsuunnitelmassa (29.8.2003) ryhmän (*laskentatoimiryhmä*) tehtäväksi asetettiin hahmottaa 30.11.2003 mennessä periaatteet

- uusimuotoisen tilinpäätöskertomuksessa ja tiliviraston tilinpäätöksessä sekä tulostavastuullisen yksikön tuloksellisuusraportissa oikeiden ja riittävien tuloksellisuutta, erityisesti tuottavuutta ja

- taloudellisuutta sekä kustannuksia ja maksullisen toiminnan kannattavuutta koskevien tietojen antamiseksi tuloksellisuuden laskentatoimelle asetettavista vaatimuksista
- edellisen toteuttamiseksi tarvittavista käytännön toimista ja menettelyistä
 - pohtia tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen kehittämistä käytännön tasolla tulosohjauksen ja tulosbudjetoinnin sekä tulosraportoinnin toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Työ suunniteltiin aloitettavaksi tältä osin ministeriön tasolla olevasta toimialan laskentatoimesta ja laajennetaan sen jälkeen viraston ja laitoksen laskentatoimeen.
- valmistella myös valtiontaloudessa yleisesti sovellettava perusmalli kustannuslaskennalle ja sen hyödyntämiselle tuotto- ja kuluperusteisen budjetoinnin ja raportoinnin perustana asiaa koskevan, VK:ssa tehdyn alustavan valmistelun pohjalta.

Ryhmän työskentely

- Käytiin läpi raportti v. 2002 VTV:n kertomusten kustannuslaskennan ja laskentatoimen kehittämistä koskevat huomautukset.
- Hyvien käytäntöjen kartoitus: käytiin läpi virastot ja ministeriöt, joilla on hyvä laskentatoimi ja raportointi.
- Käsiteltiin sihteeristön laatimien muistioiden avulla
- eri kustannuslaskentamenetelmien vahvuuksia ja heikkouksia
- ministeriön toiminnan tuotteistamista
- taloussuunnittelun nykytilaa suhteessa tilivelvollisuushankkeeseen
- työajankäytön seuranta ja siinä huomioon otettavia seikkoja
- Valmisteltiin talousarvioasetuksen uusi 55 § ja käytiin läpitalousarvioasetuksen säännösten laskentatoimen näkökulmasta
- Kehitettiin ministeriöiden yhteistä laskentapuitteistoa ja siihen liittyviä suosituksia työajankäytön seurannasta.
- pilotteina valtiovarainministeriön johdon laskentatoimen kehittämishanke ja oikeusministeriön toimintolaskentahanke

Lopputulokset

- Talousarvioasetuksen 55 § valmistelu.
- Suositus ministeriöiden yhteiseksi laskentapuitteistoksi, viimeistelyvaiheessa.
- Muilta osin ryhmälle asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Jatkotyö

- Valtiovarainministeriössä suunnitellaan perustettavan pysyvä johdon ja tuloksellisuuden laskentatoimea kehittävä työryhmä, joka jatkaisi laskentatoimiryhmän työtä. Ensimmäisenä keskityttäisiin virastojen ja laitosten johdon ja tuloksellisuuden laskentatoimen kehittämiseen. On ehdotettu, että ryhmässä olisi nykyistä laajempi virastojen ja laitosten edustus.
- Valtiovarainministeriön oma laskentatoimen kehittämishanke jatkaa.

Arviointiryhmä (Pj. tarvittaessa täydentää kokouksessa)

Ryhmä käsitteli usean kokouskerran ajan tulostavoitteiden asettamista ja esittämistä valtion talousarviesityksessä. Ryhmä järjesti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointitoiminnan hyödyntämistä pohtivan seminaarin 14.4.2004, jonka tavoitteena oli luoda perustaa valtionhallinnon yhteisen arviointistrategian luomiselle.

Arviointistrategian valmistelu on kesken, mutta sitä on tarkoitus jatkaa v. 2005.